



Glædelig jul
&

Godt nytår



RøndeHøjskole | RøndeEfterskole



Indholdsfortegnelse

Side	3	Julehilsen 2022
Side	6	Året der gik på Rønde Efterskole
Side	8	Året der gik på Rønde Højskole

Rønde Efterskole

Side	11	Opdagelsen af Rønde som unik uddannelses- og dannelsesby
Side	13	Lærerportræt: Dennis Høegh
Side	15	Rejse til Kirgisistan har ændret Smillas syn på verden
Side	19	Lærerportræt: Anne Sophie K. Bjerre Mikkelsen
Side	21	125 års jubilæumsløb i Rønde

Rønde Højskole

Side	23	Rønde Højskole og Efterskole 1892-2022: En skole med afsæt i tiden
Side	28	Elevhistorie: Maja Eskelund
Side	30	Lærerportræt: Emma Præst
Side	32	Rejseberetning fra Rejser med frivilligt arbejde

Rønde Højskoles sommerkurser

Side	35	Nyt sommerkursus afholdt: Golf & Højskole
------	----	---

125 års jubilæum

Side	36	Beretning fra Rønde Højskole og Efterskoles 125 års jubilæum
Side	37	Det ligger og venter - 125 års jubilæumssang





Julehilsen 2022

Julen tænder lys og håb

Kære bestyrelse, repræsentantskab, medarbejdere, elever,
samarbejdspartnere og venner af skolen.

Hold håbet op, og hold det udstrakt foran mig.

Her er en fremtid, her er liv, han er på vej.

Se, snefnug ligner noder i en symfoni,
jeg ser på himlen over dét, jeg lever i.

Hold håbet op.

Stjernen viser vej.

Hold håbet op.

Mørket skjuler sig.

Hold håbet op.

Hold det foran mig.

Tekst: Dy Plambeck, 2015

Melodi: Marianne Søgaard



Når vi ser ud i verden, er der brug for at holde håbet oppe. Klimakrise og krig i Europa er en del af dagens orden. Vi har her på Rønde Højskole og Efterskole haft 3 ukrainske elever, og det har været tydeligt, hvor svært det har været for dem at være en del af en dansk og forholdsvis ubekymret ungdom.

Kim Larsen og Gasolin sang en gang: Det er en kold tid, vi lever i, men vores virkelighed i dag er anderledes. Vi lever snarere i en varm tid, præget af uro for klimaet, men også med en overophedning i vores forhold til hinanden f.eks. i kommentarsporene på sociale medier, hvor mennesker kan skrive hadbeskeder og hårde kommentarer, som vidner om, at vi har glemt, at der inde i os alle er et helt almindeligt og sårbart lille menneske.

Opgør med fortiden, hvad enten det er julekalendere der ikke kan bruges, buster, der kan kastes i havnen, satiretegninger eller fortidens krænkelser samler på en eller anden måde en accelererende vrede, som præger tiden.

Også tidens fokus på individet kan have karakter af en acceleration. Og det stærke fokus på det enkelte individ, kan gøre os ensomme og dårlige til at koble os til hinanden. Værdien af at være et almindeligt menneske, som er en del af en flok af helt almindelige mennesker med fejl og mangler og kompetencer og muligheder, i vild opblanding, er blevet skubbet i baggrunden til fordel for et intenst fokus på individets superindividuelle successtræbende foretagende.

Netop derfor er der mere end nogensinde brug for, at vi driver skole her med et kristent menneskesyn, hvor omsorgen for hinanden er i centrum, og hvor det at være en del af et fællesskab er afgørende for menneskers trivsel og dannelse.

At drive efterskole og højskole er at være på arbejde for håbet. Gennem vores livsoplysningsopgave her skal vi inspirere elever og hinanden til at tage ansvar for mere end den enkelte i egen person. Vi vil holde håbet højt og her på skolen kan mennesker øve sig i at tage ansvar for det fælles, så vi og vores elever kan bidrage til ansvar for verden også ud over skoleopholdet her. Vi vil holde håbet op i forhold til mellemmenneskelig forståelse, en bæredygtig fremtid i verden, og for fællesskaber overalt på denne lille jord.

Dy Plambecks smukke adventssalme er en bøn om håb, som vi alle sammen har brug for bliver talt frem:

Hold håbet op.
Stjernen viser vej.
Hold håbet op.
Mørket skjuler sig.
Hold håbet op.
Hold det foran mig.

Dy Plambeck, 2015





Mit håb for julen 2022 er, at vi kan være på vej ind i et paradigmeskift, hvor optagetheden af jeget - af individet bliver udfordret, så vi kan rette os ud mod livet, verden og fællesskaberne. Vi er en del af en menneskeflokk, som sammen skal klare udfordringerne og opgaverne, som er omkring os. Og vores elever og medarbejdere her på skolen er en drivkraft i forhold til at tage ansvar for en ny værdiorientering væk fra overophedning, had, acceleration og ensom individualisme: Vi er en del af et os, som Ingemann beskriver i sin smukke julesalme:

Dejlig er jorden!
Prægtig er Guds Himmell!
Skøn er sjælenes pilgrimsgang!
Gennem de favre
riger på jorden
går vi til Paradis med sang.

Tider skal komme,
tider skal henrulle,
slægt skal følge slægters gang;
aldrig forstummer
tonen fra Himlen
i sjælens glade pilgrimssang.

Englene sang den
først for markens hyrder;
skønt fra sjæl til sjæl det lød:
Fred over jorden!
Menneske, fryd dig,
os er en evig frelser fød!

B.S. Ingemann 1850

Glædelig jul og godt nytår og tak til jer alle for opbakning til opgaverne og for at være en del af vores fællesskab her omkring Rønde Højskole og Efterskole.

Birgit Fuglsbjerg, højskoleforstander





Året der gik på Rønde Efterskole

Imens sneen hviler hvidt i Rønde og solen skinner vintersmukt, sætter jeg mig til tastene og tænker tilbage på et dejligt år på Rønde Efterskole.

Jeg skøjter hurtigt henover en nedlukningsuge i januar, og glæder mig over, at den endte med at resultere i en fantastisk påskeskitur til Norge, da vores sædvanlige tur til Gaustablikk i uge 1 heldigvis kunne skubbes til marts måned. Her fik vi lys, forårssol og lange skidage, og det var helt fantastisk at opleve halvdelen af vores elever første gang på ski - med koncentrerede smil og udvikling fra børnebakkens til de blå, røde og sorte pister. Den tur gav et perfekt afsæt til resten af foråret, eleverne kunne med nye relationer og oplevelser sammen "komme med alt det, der var dem", og fik suget det sidste ud af efterskoleåret. Vi sluttede året af med vores sædvanlige tur til Sletten ved Ry, hvor hedeølgen gjorde vandkamp, masser af badeture og isbilens besøg nødvendig.

...Og så var det efterskoleår, og mit første år som forstander i Rønde pludselig ovre. Det er gået stærkt, og jeg har fået meget nyt med i rygsækken. Det har været en stor fornøjelse at træde ind på RHE og opdage det stærke fællesskab, vi har i hele organisationen, og alle de måder, vi sammen arbejder på at skabe de bedste rammer for ungdommen (og vores ældre kursister) - både i den pædagogiske afdeling, i køkkenet, hos pedellerne, i rengøringen, hos administrationen og i ledelsesteamet.

Da vi mødte ind efter sommerferien, sagde vi goddag til vores nye lærer Anne-Sophie Mikkelsen, der blandt mange andre fag underviser på kreativt design-linjen og har Dansk og Cambridge Engelsk. Hun er gået ind i efterskolelivet med erfaring, trods sin unge alder, og er hurtigt blevet integreret i "familien".

Anne-Sophie var med til vores "værdi-dag" inden sommerferien, der handlede om arbejdet med vores værdigrundlag og hvordan det lever i praksis. En berigende dag, der har sat tonen for det skoleår vi er midt i nu. Vi har efterskolernes hovedsigte i fokus, og er bevidste om, hvordan vi får livsoplysningen til at leve i fagene.

Vi sagde også goddag til 175 elever i august, og vi har fået en skøn blanding af forskellige elevtyper - lige som vi gerne vil have det.

Vi tog på en ny fællestur i september, vi slutter ugen af hver fredag med fællesaktivitet i hallen og vores "go' weekend -råb", og vi har for første gang ændret vores kontaktgrupper, så drenge og piger bor på samme gang...For at nævne nogle nye tiltag, der skal skabe et fokus på det store fællesskab i efterskolen. Det synes vi er lykkes, og vi har en supergod elevflok, der vil hinanden på kryds og tværs.

2022 er også jubilæumsåret, hvor vi har fejret med nye initiativer i efterskolen. Vi havde selvfølgelig vores store fejring i maj måned, hvor Svend Brinkmann kom forbi, og vi havde en stor personalefest i smukke rammer ved Fuglsøcenteret. Men jubilæet har også været anledningen til at række mere ud i byen, og bl.a. fik vi skabt et stort uddannelses- og dannelsesløb med mange af de andre skoler i byen, hvor der blev løbet til den store jubilæumsmedalje, Menu leverede kage og vi fik samlet ca. 600 mennesker til en solrig formiddag i Rønde. Fedt at opleve det vi kan skabe sammen som by og som skoler. Derudover satte vi gang i en "gør-en-forskel-dag", hvor alle elever var ude at hjælpe i byen. Nogen pakkede varer for handlende, andre serverede morgenmad for de rejsende ved busstationen, nogen rensede byens skilte, der blev sunget sammen med de ældre på plejehjemmet, og en række familier og ældre fik hjælp til projekter hjemme og i haven. Den dag gentager vi til foråret!

Nogle elever fik også opbygget et valgfag, hvor en flok på 18 blev besøgsvenner på det lokale plejehjem, og hver uge kom på besøg.

Vi glæder os til at hoppe ind i 2023, hvor vores nye køkken også er kommet på plads. Et køkken der er større, og som kan inddrage vores elever langt mere i madlavningen, og give dem en praktisk forståelse af "fra jord til bord". Vi søgte og fik 1,2 millioner kroner til et projekt, der netop skal inddrage efterskoleeleverne i alle disse processer, og vi bygger et stort væksthus og udekøkken, der skal understøtte disse muligheder. Vi tror meget på at det er en vigtig del af dannelsen - og livsoplysningen - når man er 16 år og vil det hele. Og når vi er ved livsoplysningen, så fylder den også i vores udviklingsarbejde omkring en ny 10. årgang. Her vil vi starte to nye klasser næste skoleår, med fokus på fri faglig fordybelse, uden folkeskolens pensum, karakterer og eksamen.

Nu sidder jeg så og lader øjnene falde på den smukke vinterdag i Rønde igen. Det er på tide at bevæge sig derud, få frisk luft i lungerne og nyde den by jeg er kommet til at holde meget af.

Glædelig jul og godt nytår til alle!

De kærligste hilsner,
Søren

Året der gik på Rønde Højskole

Året 22 har været et godt år på Rønde Højskole. Vi er lykkedes med at bevare en fyldt højskole også efter coronatiden, hvor der var ekstra efterspørgsel efter højskolepladser. En fyldt højskole er 125 elever, og de fylder godt i landskabet, så der er efterspørgsel efter plads. Vi har over de senere år ud over genopbygningen af hovedbygningen også udbygget klasselokaler, dagligstue og værelser til højskoleeleverne, og nu her op til jul har vi færdiggjort den tiltrængte udbygning af køkkenet, så vi nu kan lave mad til eleverne og medarbejderne her.

Alle vores studieforberedende linjer i højskolen er der efterspørgsel efter, og den internationale linje har fået tilslutning igen efter coronanedlukningerne. Det er skønt at opleve den mangfoldighed, der er blandt eleverne både på grund af linjernes forskellighed, men også på baggrund af geografi, og så har vi over de sidste år lykket sig med at hjælpe elever med diagnoser gennem højskoleophold hos os. Når det lykkes, er der ekstra grund til glæde.

Vi har igen åbnet op for studierejser til Island, Berlin, Albanien, La Santa og ikke mindst til Thy Nationalpark. Vi oplever en særlig intensitet i samværet på rejserne, som kommer os alle til gode. Ofte kan lidt låste positioner i fællesskabet blive opløst, og nye venskaber dukker frem. Især på Islandsrejsen oplever vi at højskoleeleverne har taget den fantastiske og storslåede natur ind.

Vores friluftsområde bag hallerne er fornyet og udvidet med forbedrede faciliteter og snart også drivhus og udekøkken, så undervisning i mange sammenhænge kan foregå der. I det hele taget er det en vigtig opgave at inspirere højskoleeleverne i forhold til at være i naturen, at opleve naturen og vi håber, vi kan bidrage til at fremelske en kærlighed til naturen. En sådan kærlighed er afgørende i forhold til en bæredygtig fremtid, hvor vi skal værne om naturen og ikke udhungre den. Vores friluftsfag og faget "Naturen Kalder" har som mål at lære eleverne om naturen, og det er mere vigtigt end nogensinde at formidle og opleve naturen, så vi forstår at vi selv er en del af den.

Rønde Højskoles studieforberedende linjer er et særligt aktiv, og vi oplever stor interesse ved åbent hus arrangementerne for at blive inspireret til at træffe et godt uddannelses- og studievalg. Det er klart for os at de unge, der vælger os, både ønsker inspiration til et vigtigt valg, der vil forme deres fremtid, og så vil de gerne have hele højskolepakken med fest, farver og skønne oplevelser med også. Det betyder, at der kan være et godt tryk på vores matrikel her, når alle skal kunne leve og udfolde sig her. Heldigvis har vi forstående naboer, der også kan se fordelene ved, at der er liv i byen. Og vores unge på højskolen bidrager til det liv også gennem engagement som frivillige i plejecentret og hospice. I parentes bemærket stillede højskoleeleverne op med et Luciaoptog på hospice med 47 Luciapersoner. Det er dog noget af en markering. Også vores event og projektfællesskab i januar sætter aftryk i byen og området, når der udvikles projekter i samarbejde. I '23 kommer januarprojektet til at rette sig mod et samarbejde med Nationalpark Mols Bjerger, og det glæder vi os meget til.

I forhold til samarbejdet med lokalområdet, er vores køkken med Christian Sølvkær Andersen i spidsen indrettet, så vi nu har meget bedre muligheder for at opkøbe og håndtere lokale råvarer, og samarbejdet med lokale producenter her er allerede godt i gang.

Vi er nu 14 lærere i højskolen foruden viceforstander Jeppe og jeg. Desuden har vi ofte praktikanter fra universitetet. I efteråret har vi haft Kristine Hansen og Christoffer Kloster fra Ildrætsstudiet med om bord. Det har været en fornøjelse.

I højskolen har vi budt velkommen til Emma Præst, som er årsvikar for Steffen Tornbjerg, der er på orlov. Emma har en bachelor i statskundskab og en overbygning i analytisk journalistik. Hun har erfaring fra både højskole og efterskole.

Vi har sagt farvel til højskolelærer Kim Togsverd Hansen, der er blevet ansat på Diakonhøjskolen, og i stedet er ansat Anders Thorup cand. mag. i musik og litteratur og med erfaring bl.a. fra Ringe Efterskole. Desuden er ansat Allan Jakobsen som højskolelærer i etik, eksistens, religion og filosofi. Han skal bidrage til at give vejledningen og arbejdet med kvote 2 og optagelsesprøver og adgangstest et løft. Han kommer fra en stilling som lærer og viceforstander på Gymnastikhøjskolen i Ollerup og med uddannelsesbaggrund i en kandidat i religionshistorie og filosofi, og så har han været leder for studievejledningen på KU.

125 års jubilæet har fyldt meget for os her i Rønde. Fantastisk at kunne være med til at fejre en skole, der har holdt skruen i vandet i 125 år, og som nu har en virkelig god elevsøgning. Jeg er taknemmelig på skolens vegne for opbakning til jubilæet, for Henrik Vinthers engagerede og dygtige arbejde med jubilæumsbogen og for alle jer der mødte frem og bidrog til en festlig dag den 7. maj. En særlig tanke går også til tidligere højskoleforstander Henning Nørhøj, der holdt en festtale og på glimrende vis koblede sammenhængen fra da han og Lis var forstandere her til en en nutidig og moderne højskole og efterskole. Tak til alle jer, der der bakkede op om skolen der.

På alle elevhold her i Rønde har vi skønne elever, som bidrager til at holde højskolen i gang. Vi nyder hvert år at kunne sende op mod 250 højskoleelever fra de lange kurser ud i verden til de nye opgaver, der venter dem der. På vores sommerkurser har vi i år haft 744 kursister, der forhåbentligt har fået meget godt med herfra både i forhold til interesser, men også i forhold til inspiration til liv og deltagelse i samfundet.

Bag skolen har vi både en elevforening, som bakker os op og samler tidligere elever ved arrangementer i studiebyerne og her til gensynsweekend. Vi glæder os over, at det igen kan afholdes. Vores venneforening RHEs venner har god opbakning fra lokale og venner af skolen. Der er flere gode tilbud på programmet hen over foråret, så kig på deres hjemmeside. Også stor tak til dem for opbakning til skolen.

“Giv os lyset tilbage” er et af de store hits på efterårsholdet på Rønde Højskole. Med den sang som baggrund og med håbet om en god fremtid og lyset og julen foran os, ønskes I alle en glædelig jul og et godt nytår.

Vi ses i det nye år.

Birgit Fuglsbjerg





Rønde Efterskole 2022



Efterskoleforstander, Søren Sinnbeck

Opdagelsen af Rønde som en unik uddannelses- og dannelsesby



Når vi snakker om uddannelse og dannelse og spørger: Hvad kan lade sig gøre? Hvor højt er der til loftet? Hvor stort tænker vi? - Så er svaret selvsagt betinget af ståsted og udblik hos den, der skal svare. Har man spurgt i Rønde, og gjort det i løbet af de sidste 125 år, så må svaret kort og godt have været: Utroligt meget! Hvilket loft? Vi drømmer stort!

Rønde er med ca. 3200 indbyggere og mere end 1600* uddannelsespladser en helt vild uddannelses- og dannelsesfortælling.

Meget startede for 125 år siden, da Rønde Højskole, og senere Rønde Efterskole, begyndte at holde skole. Den ånd og det entreprenørskab som Herskind-familien var med til at definere, skabte Rønde Gymnasium og var med til at sikre Rønde som en magnet for uddannelseslystne unge, udenfor storbyen Aarhus. Et visionært projekt og en stor bedrift.

I dag har vi folkeskole, privatskole, gymnasium, handelsgymnasium, erhvervsskoleuddannelser og landbrugsskole, foruden efterskolen og højskolen, der giver uddannelsesmuligheder i en meget bred vifte, og gør byen attraktiv for tilflytning. Og det er bare helt tæt på. Bevæger vi os et par kilometer væk fra hovedgaden, kan vi tilføje endnu en højskole, tre friskoler og uddannelserne ved Danmarks Jægerforbund.

Ungdommens uddannelsespuls banker i byen, og det miljø og den fortælling, skal vi værne om og udvikle.

Som forstander på Rønde Efterskole siden sidste sommer, har jeg opdaget, hvordan mange gode folk skubber på og skaber visioner for udfoldelsen af det miljø – i forskellige arenaer. Og det er ikke udelukkende uddannelserne selv. Vi har blandt mange andre en aktiv handelsstandsforening, et fremsynet kulturhotel og en visionær idrætsforening, der alle bidrager til

udviklingen.

Jeg tror at bevidstheden om den unikke position som uddannelses- og dannelsesby kan være med til at gøre den fælles fortælling og dermed samarbejdet endnu stærkere – uddannelsesinstitutionerne imellem, og på tværs af uddannelser og kulturmiljøer.

Her kan pionerånden fra Rønde Højskole og Efterskole for 125 år siden være god at huske tilbage på, og en anledning til at samle nogle af alle de gode kræfter. I 125-jubilæumsåret lavede vi en række arrangementer, hvor vi inviterede byen ind, og hvor vi forsøgte at involvere os i byen.

Vi ville helt konkret forsøge at skabe et arrangement, hvor ungdommens puls (og alle andres) kan komme op, og gerne sammen med hele Rønde. I september lavede vi et uddannelses- og dannelsesløb i samarbejde med mange af de nævnte uddannelser og kulturmiljøer.

Lad os få pulsen op, få samlet kræfterne og få mange med!

** En optælling gennem skolernes hjemmesider og ca. -tal baseret på antal klasser på skolerne, giver ca. 1800 uddannelsespladser i Rønde (her er Kaløskoler og skoler i Feldballe og Ugelbølle ikke medtaget).*



Dennis Høegh



“Fodboldlinjen er på mange måder et frirum på efterskolen, men også et sted, hvor vi har store forventninger til spillerne”

Der er ingen tvivl om, at Dennis Høegh i en alder af 33 år kender sig selv bedre end de fleste jævnaldrende. Han er nemlig blevet målt og vejlet på eliteniveau, siden han var barn. Han er rolig, veltalende og fuldstændig nede på jorden, hvilket måske kan virke noget overraskende, når han på et tidspunkt blev kaldt det største talent af sin årgang af Chelsea FC. Men skader satte en stopper for fodboldkarrieren og i stedet kastede Dennis sig over en anden stor drøm, nemlig at undervise

Fodbold er meget mere end godt benarbejde

På Rønne Efterskole er han ansat som timelærer på Fodboldlinjen, hvor han ser formidling og dannelse som et af hans bedste værktøjer til at skabe dygtige fodboldspillere, der kan balancere interessen med et sundt ungdomsliv, hvor man behandler hinanden godt. “På en eller anden måde var jeg nok aldrig den bedste fodboldspil-

ler, fordi jeg tænkte for meget over, hvordan mine holdkammerater havde det og mindre på, hvordan jeg fik en fod foran mine konkurrenter. Det har til gengæld lønnet sig i dag, hvor jeg har et stort ansvar som træner, der både skal have blik for det pædagogiske og psykologiske arbejde med spillerne.”

Blik for den enkelte spiller

Dennis fortæller, hvordan trænerens kendskab til den enkelte spiller er en forudsætning for at skabe et godt sammentømret hold. “Vi lærer spillerne, at alle er forskellige, og jeg ved hvem der skal have anerkendelse, og hvem der skal have et ekstra skub bag. På den måde kan vi virkelig rykke spillerne til at give noget til fællesskabet og få en masse igen.”

Opgør med en maskulin kultur

Dennis har selv haft elitemiljøet helt inde på livet og en af de ting, han gerne vil give spillerne på Rønne Efterskole, er en mere rummelig tilgang til, hvad en fodboldspiller er. “På fodbold-

linjen giver vi rum til at spillerne kan være sig selv, og det er helt ok, at vise følelser og stikke ud. Det at vide hvem man er, og ikke forsøge at opretholde en eller anden facade, kan være afgørende for de spillere, der vil være professionelle, da det er et stort psykisk og fysisk pres.”

Elevinddragelse er afgørende for ansvarsfølelsen

På fodboldlinjen inddrager trænerne eleverne tidligt efter skolestart. De skal nemlig være med til at skrive regelsættet for de værdier og den kultur, som holdet ønsker. ”Det er et stærkt dannelsesværktøj at inddrage eleverne, da de tager meget mere ansvar for sig selv og deres holdkammerater, når det er regler, som de selv har været med til at bestemme.” Regelsættet er også essentielt uden for banen, da fodbold drenge er toneangivende på efterskolen, fordi de er en stor flok. Så det gode kammeratskab skal med på skolen og være med til at skabe et positivt fællesskab, hvor alle tager ansvar.”

Vi tager det gode med fra banen hjem til efterskolen

Dennis fortæller, at trænerteamet på Rønde Efterskole gør meget ud af, at de kompetencer spillerne får på banen, skal kunne bruges i resten af deres ungdomsliv. ”Fodbold er kun en lille del af efterskoleoplevelsen. De gode ting de lærer på banen, forventer vi, de tager med sig videre. Eksempelvis skal de dygtigste spillere ikke kun tænke på sig selv, men i høj grad gå forrest og guide de andre, så de løfter hele holdet. Det gælder såvel på fodboldbanen som, f.eks. i matematik eller til samlinger. Hvis spillerne tager det med fra træningen, så synes jeg, vi er lykket rigtig godt med vores kerneopgave, der i store træk går ud på at gøre dem til bedre spillere og ikke mindst mennesker.” slutter han.



Elevportræt, Smilla

Rejse til Kirgisistan har ændret Smillas syn på verden



Smilla, Elev 2021/2022

Smilla, som var elev på Rønde Efterskole på linjefaget Global Iværksætter i skoleåret 21/22, har efter turen til Kirgisistan forelsket sig i at lave frivilligt arbejde og hjælpe andre. Det kan nemlig noget helt særligt mener hun. Både, fordi man hjælper andre, men også, fordi man lærer meget om sig selv.

Da Smilla valgte linjefaget Global Iværksætter, var det, fordi hun gerne ville gøre noget meningsfuldt, f.eks. hjælpe de mennesker, som har mest brug for det. Det var præcis det, som Smilla og hendes klassekammerater, gennem fundraising og pengeskabende projekter, havde brugt året på og især den seneste uge, hvor de havde været på den årlige tur til Kirgisistan. På vej hjem i flyet fra Kirgisistan fortæller Smilla, at rejsen har åbnet hendes øjne for en helt ny verden.

At bo i øjenhøjde med dem, som man ønsker at hjælpe

Noget af det, som gjorde rejsen helt speciel for Smilla, var måden hun og de øvrige efterskoleelever boede på. Når Global Iværksætter besøger Kirgisistan, er basen nemlig et børnehjem, hvor de bor under de samme forhold som børnene. "Jeg elsker at rejse på denne måde, og jeg ville ikke bytte det for noget. Det med at sidde og spise på de samme stole som børnene og spise de samme retter som de spiser, af de samme skåle og med det samme bestik som

dem. Vi er der, hvor børnene er, vi er i øjenhøjde med børnene og bor på en sovesal ved siden af deres værelser. Det ville jeg ikke bytte for noget. Børnene skal ikke føle, at vi er bedre end dem, for det er vi overhovedet ikke.”

Glimt i børnenes øjne

At møde børnene, som Smilla og klassekammeraterne havde brugt deres skoleår på at samle penge ind til, var det, Smilla havde glædet sig mest til. Hun synes, det bedste ved rejsen var at komme tilbage til børnehjemmet fra en dagstur, hvor børnene kom løbende imod dem med åbne arme og de bredeste smil. “Det var virkelig fantastisk at se dem glade og trygge.” Smilla fortæller, at efterhånden som dagene gik, og børnene lærte eleverne at kende, begyndte de at lyse op og få glimt i øjnene, bare fordi de var der for dem og legede med dem. “Efter at have været dernede og se med egne øjne, hvad de arbejder med på børnehjemmet, er jeg blevet bekræftet i, at den donation, vi har givet til Center for the Protection of Children, gør en forskel for børnene og deres familier.”

Familiebesøg

“De familiebesøg, som vi var ude på var en emotionel oplevelse, og det åbnede virkelig mine øjne. Jeg vidste jo godt, at folk boede i slum, men jeg har aldrig set det med mine egne øjne. Det var en helt anden og mere emotionel oplevelse at stå i momentet i deres hus. Det var meget konkret og ikke noget jeg sådan kunne gemme væk der i det øjeblik jeg stod der.” Smilla beskriver familiebesøgene som et meget nærværende møde, men også et møde, hvor hun blev konfronteret med de fordomme, hun måske kom med. Alle mødrene fortalte historier, hvor jeg som lytter måtte kæmpe for at holde tårerne tilbage. “Det var hårdt at opleve med mine egne øjne, at det er den virkelighed, som nogle familier lever i, men jeg tror, også det har været sundt for mig at se. Det har sat mit eget liv i perspektiv.”

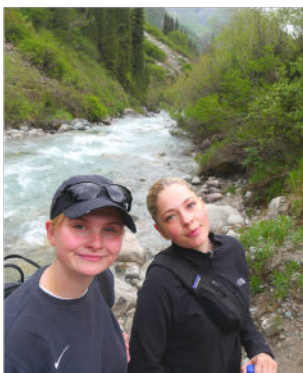
Hjertet banker for frivilligt arbejde

“Rejsen til Kirgisistan og undervisningen hjemme på efterskolen har virkelig givet mig blod på tanden til at tage ud og rejse og klart lave frivilligt arbejde på alle mulige måder. Jeg vil gerne ud og gøre en forskel på alle mulige måder, som jeg ikke var klar over, man kunne, før jeg meldte mig til Global Iværksætter. Så det har virkelig åbnet mine øjne for en helt ny verden, som jeg har levet i hele tiden, bare uden at vide det.”

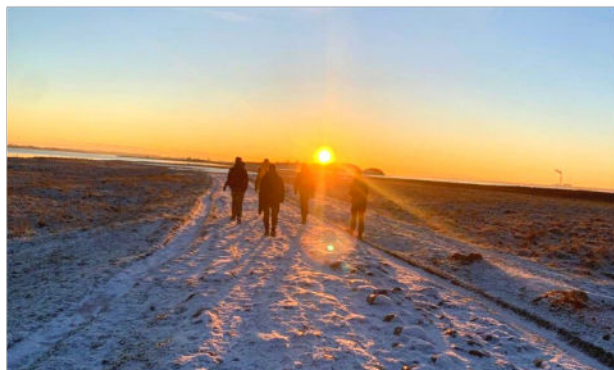
I løbet af Smillas efterskoleår på Rønde Efterskole fik Smilla og hendes veninde også ideen og opbakning til valgfaget Omsorg for ældre, hvor elever tog hen på det lokale plejehjem og var sammen med de ældre. Der er ingen tvivl om, at Smilla har et hjerte, der banker for frivilligt arbejde og for at hjælpe andre.

“Jeg har fået en masse med fra rejsen og fra undervisningen generelt. Vi har lært om alt fra aktivisme, kønsidentiteter og fattigdom til kulturmøder og især kirgisisk kultur. Jeg har fået en masse taknemmelighed for mit eget liv og en forståelse for hvor heldig jeg er. Men også en mere realistisk ide om, hvor meget arbejde der er at gøre ude i verden, som jeg helt sikkert også gerne vil være en del af.”

Billeder fra Kirgisistan Foråret 2022



Hverdagsglimt



Anne Sophie K. Bjerre Mikkelsen



“Når vi aftabuiserer og italesætter noget svært, giver det plads til læring og udsyn”

For Anne Sophie K. Bjerre Mikkelsen handler god læring ikke nødvendigvis om gode karakterer, men også om at ruste eleverne til at lykkes med livet. Ved at italesætte emner, der for mange elever er svære at tale om, kan det styrke relationen mellem lærere og elever og på den måde være afgørende for elevernes trivsel.

God trivsel er en forudsætning for læring

Anne Sophie er opvokset i en typisk kernefamilie, som den mindste i en tæt søskendeflok på fire med meget nærværende forældre. Hendes mor er sygeplejerske, og Anne Sophie er ikke i tvivl om, at hun har sin kærlighed for at hjælpe andre mennesker fra sin mor. “Jeg vil gerne være hende, eleverne kommer til, når noget gør ondt, når de er sårbare eller gerne vil snakke om deres seksualitet, kærestesorger, deres selvværd, angst eller hvad end, det kan være.” Anne Sophie ser det også som en fordel i hendes undervisning, at hun skaber et stærkt bånd til eleverne. “Læring og trivsel hænger sammen, så hvis de har det godt i det sociale og i det daglige, så tror jeg også på, at de lærer mere i undervisningen, og tør være ærlige.”

Det lærte hun i sin egen efterskoletid, hvor hun havde særligt én lærer, som gav hende inspiration til at blive den lærer, som hun er i dag. “Mine egne efterskolelærere gjorde undervisningen interessant, og især den ene har inspireret mig til, at jeg er blevet dansklærer, men samtidig var hun god til at møde os elever på en måde, så vi aldrig var i tvivl om, at vi kunne komme til hende, også uden for undervisningen.”

Vi skal turde italesætte de svære ting

Anne Sophie har også en passion for bedre seksualundervisning, hvilket er en af de ting, som hun har fået implementeret på Rønde Efterskole, blandt andet med en hel temadag for eleverne. “Det er en sag jeg brænder meget for og har fordybet mig i. Det er en vigtig del af mit virke som lærer, og jeg ved, at det er vigtigt for eleverne at kunne italesætte og aftabuisere nogle emner. Emner, som i virkeligheden måske er dem, som fylder mest i deres liv lige nu.” Anne Sophie oplever at hendes seksualundervisning allerede har skabt rum for nye samtaler og gode dialoger om netop de emner, eleverne er optaget af.

Et værdigrundlag, der praktiseres i hverdagen

Anne Sophie nævner skolens værdigrundlag, som et afgørende argument for, hvorfor hun er landet på netop Rønde Efterskole. I værdigrundlaget handler det nemlig om livsoplysning og om respekten for det enkelte menneske. "Rønde Efterskole har et værdigrundlag, som jeg virkelig kan se mig selv i, og det er vigtigt for mig, at der også bliver gjort et grundigt stykke arbejde med at få praktiseret værdierne, og få dem implementeret i undervisningen. Det, tror jeg på, skaber en bedre skole. Nogle af de vigtigste værdier for mig er at lære eleverne at have respekt og omsorg for andre mennesker."

Fra frustration til succes

Udover de klassiske boglige fag underviser Anne Sophie også i de kreative fag, blandt andet i linjefaget Kreativt Design og i valgfagene Strik og Smykkeværksted. Interessen for det kreative har altid været en stor del af hendes liv. Netop det, at Anne Sophie har mulighed for at fordybe sig i sine interesser i Kreativt Design, og dele sine interesser med eleverne, er en af de ting hun sætter stor pris på, ved at være lærer. "Det betyder meget for mig, at jeg har muligheden for at fordybe mig med dem i de kreative fag og opleve elevernes udvikling og proces fra at være frustreret i starten, fordi det er svært, til at de opnår succes gennem øvelse og fordybelse."

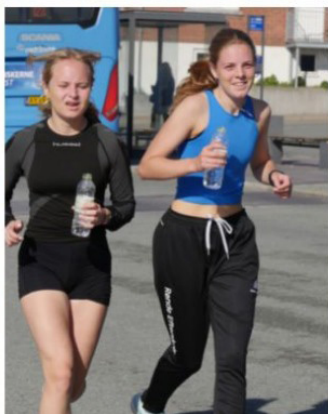
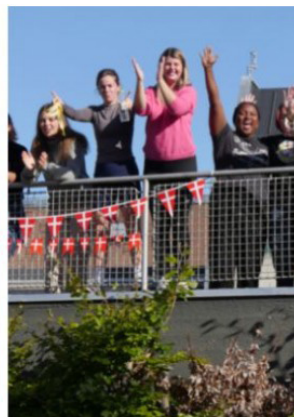
Unikt skolemiljø og kollegialt sammenhold

"Det, der er unikt ved Rønde Efterskole er, at vi har en mangfoldig elevgruppe grundet vores brede udvalg af linjefag, og at vi tør gøre en forskel ude i verden, bla. ved lokale samarbejder og indsamlinger." Udover den mangfoldige elevgruppe og deres succeser gør Anne Sophies kollegaer hende glad. "Mine kollegaer giver mig arbejdsglæde, vi har et godt sammenhold, både fagligt og socialt, og det er bærende for et velfungerende arbejde med eleverne. Anne Sophie slutter af med at sige, at hun forestiller sig, at Rønde Efterskole skal være hendes arbejdsplads i mange år endnu, hvor hun sammen med hendes kollegaer fortsat kan være med til at skabe et efterskoleliv, hvor eleverne føler sig set og hørt.

24. September 2022

125 års jubilæumsløb i Rønde

Den 24. september 2022 lød startskuddet til jubilæumsløbet i Rønde, hvor flere hundrede løbere stillede friske op til start. Efter en fælles opvarmning og velkomst blev løbet skudt i gang. Herefter myldrede borgere og repræsentanter fra alle Røndes uddannelsesinstitutioner ud i byen, hvor turen bl.a. gik forbi Rønde Idrætscenter, Rønde Gymnasium, Kulturhotellet og Rønde Efterskole og Højskole. Efter løbet var vi samlet til kaffe, kage og festlig stemning i målområdet, hvor de hurtigste løbere på de forskellige ruter blev kåret. Om eftermiddagen åbnede Rønde Efterskole og Højskole op for alle, der havde lyst til at kigge forbi til familiedag med sjove aktiviteter og generel hygge rundt på skolen.





Rønde Højskole 2022



Rønde Højskole og Efterskole 1897 – 2022: En skole med afsæt i tiden

Rønde Højskole blev grundlagt i 1897 på kristne værdier. Med en række personer i front, der var tilknyttet Indre Mission, blev skolen oprettet som en modvægt til andre strømninger i tiden.

Forkyndelsen, og endda omvendelsen, var et fokuspunkt i skolens første tid. Men efterhånden, og i takt med at samfundet blev mere sekulariseret gennem 125 år, fulgte Rønde Højskole og Efterskoles værdigrundlag med.

Rønde Højskoles særlige historie er på den ene side en stærk fortælling om forskellighed i synet på tilgangen til kristendom. Dette illustreres af, at den første højskole her rejstes i 1894 af grundtvigske kredse og siden - efter fallit – blev overtaget af de missionske. Forskelligheden kom til udtryk i forholdet mellem livsoplysning og tro, men samtidig var både den første og den nuværende højskole i Rønde fra starten en bestræbelse på at skabe stærke fællesskaber med det kristne livssyn som en medspiller. Begge skoler havde desuden en fælles baggrund i den nationalisme, der opstod efter tabet af Sydslesvig i 1864, og på forskellig vis havde de to skoler også en fælles ambition om at løfte mennesker til et stærkere åndeligt liv og reducere fattigdom og armod.

Forkyndelse og livsoplysning

Rønde Højskole og Efterskole - udviklede sig over tid til en langt bredere skole værdimæssigt. I den daglige drift efterhånden mere uafhængig af kirkelige retninger, men stadig optaget af, hvordan man på dette bredere grundlag kunne drive skole med et kristent menneskesyn.

I stedet for forkyndelsen, som forholder sig til den personlige tro, blev Grundtvigs skolesyn

med livsoplysning efterhånden skolernes omdrejningspunkt. Livsoplysningen forholder sig til det universelle og er en beskrivelse af virkeligheden, som man oplever den. Livsoplysningen skal man ikke vælge at tro på eller ikke tro på. Den kan man forholde sig undersøgende og perspektiverende til. Man kan tage noget af livsoplysningen med sig. Man kan være enig eller uenig - eller begge dele.

Med denne drejning blev skolernes ståsted værdimæssigt af en karakter, så Rønde Højskole og Efterskole kunne være skole for enhver. Et sted, hvor man som elev fik chancen for at blive inspireret af livsoplysningens perspektiver og værdier. Dermed tydeliggjordes også skolernes fokus på at myndiggøre mennesker til at deltage i og tage ansvar for livet.

Når Rønde Højskole og Efterskole i dag er attraktive og respekterede skoler, hænger det sammen med, at skolerne har formået at tilpasse deres værdisæt, og måden at bringe dem i spil på, i forhold til skiftende tiders udfordringer og strømninger. Det kristne menneskesyn har været og vil altid være et pejlemærke i forhold til, hvordan både højskole og efterskole bør stille sig i skiftende samfundsdiskurser - med livsoplysning som det faste holdepunkt for den pædagogiske praksis.

Samfundsudviklingen er bagtæppet

Samfundsforholdene er undervejs i historiens gang et bagtæppe for skolens drift. Efter verdenskrigene, med deres store tab af menneskeliv, kommer der på højskolerne fokus på at skabe selvstændige individer, der kan sige til og fra. Det gælder også for Rønde Højskole. Skoleopholdet bliver op gennem det 20. århundrede mindre missionerende, men præget af at give eleverne inspiration til selv at træffe

valg. Det bliver vigtigt at bidrage til, at eleverne udvikler værdier og forestillinger om sig selv som dem, der tager ansvar for sig selv og verden.

Også op gennem 90'erne, hvor talen om konkurrencestaten vinder frem, bliver Rønde Højskole og Efterskoles menneskesyn sat i spil. Den globale bevidsthed på skolen udmønter sig i rejselinjer med hjælpeprojekter, og der tages internationale elever ind på højskolen. Rejseprojekterne inspirerer til globale fællesskaber mellem mennesker og kan ses som en modsætning til diskursen om konkurrencetænkning.

Fokus på fællesskaber

Skolens kristne værdier bærer rejseprojekterne med et menneskesyn, der insisterer på, at alle mennesker er unikke og har værdi, blot fordi de er til. Og dette menneskesyn har også i 2022 fat her på Rønde Højskole og Efterskole. Undervisningen, samværet og pædagogikken er et modbillede til en samfundsdiskurs præget af præstation, perfektionskrav, konkurrence og den ensomhed, der kan følge med dette.

Pædagogikken på begge skoler har fokus på fællesskaber og på at etablere og understøtte gode relationer mellem eleverne indbyrdes, men også mellem lærere og elever. Det internationale udsyn er også bevaret - omend Coronaperioden gør det vanskeligt. Der er fortsat rejser med frivilligt arbejde på begge skoler, og højskolen har fortsat internationale elever.

Faglighed i kombination med det fælles er et væremærke

Rønde Højskole og Efterskole var og er et sted, hvor der er stort fokus på faglighed i undervisningen. Denne prioritering går helt tilbage til Ingemann Herskinds indførelse af erhvervsfaglig undervisning i relation til landbrug, håndværk og husholdning. Og den videreføres hen over 1959, hvor den nuværende Sygepleje & Medicin linje bliver åbnet



på højskolen. Det er en faglig kurs, som også holder op gennem 60'erne og 70'erne, hvor mange uddannelsessteder bliver præget af ungdomsoprøret og en voldsom demokratisering af undervisningen. Her fastholder Rønde Højskole eksempelvis sit undervisningstilbud til kommende sygeplejeelever. Og med succes.

På højskolen er der i dag fokus på de studieforberedende linjer, hvor undervisningen både har en dannelsesdimension og en stærk faglighed. Højskoleundervisningen er et alternativ til en udbredt præstations- og konkurrencekultur med fokus på karakterer. Der er stadig behov for en højskole med rum til at udvikle mennesker, der deltager i samfundslivet og tager ansvar for det fælles. Der er brug for inspiration til, hvordan viden kan anvendes til gavn. Og der er brug for en højskole, hvor mennesker får inspiration til at vælge og handle mere ud fra personlige, etiske og politiske grunde end ud fra, hvad der giver de bedste karakterer og sikrer en adgangsbillet til drømmestudiet.

Også på Rønde Efterskole er der fokus på at levere faglig stærk og inspirerende undervisning i skolefagene i 9. og 10. klasse. Og som en overliggende derpå holder de mere interesseprægede linjefag også et højt niveau i forhold til faglighed. Også her med dannelsen i sigte i forhold til at inspirere mennesker til at deltage i livet.

2022: Oplysning til de oplyste

I en postindustriel tid har både efterskoleelever og højskoleelever en ganske anderledes mængde af viden end tidligere og desuden generelt

en let tilgang til viden. Der er stadig brug for faglighed, men også et stærkt behov for et alternativ til en individualistisk kultur. Og der er brug for at bringe viden i spil i forhold til menneskeliv, så viden ikke bliver dødvægt, men bidrager til erfaring og empowerment. Livsoplysningsopgaven er dermed i 2022 lige så relevant, som da den blev introduceret i højskolernes første tid. Men med baggrund i videnssamfundet, er undervisningen i dag mere rettet mod at perspektivere viden, herunder også de etiske og værdimæssige perspektiver. Det gælder især i højskolen, men også i efterskolen som dog også forholder sig til de ministerielle krav til undervisningens indhold.

Begge skolers målrettede pædagogiske fokus på fællesskabets og relationernes værdi gennem de sidste tiår står som kontrast til en samfundsmæssig stærk individualistisk kultur. På Rønde Højskole og Efterskole fastholder vi, at den enkelte elev bliver sig selv som et resultat af et socialt liv med andre. Og herigennem bidrager vi som mennesker også til vækst og udvikling for andre. Faglighed i samspil med fællesskab er kerneværdier på

begge skoler.

Et revideret værdigrundlag.

Som nævnt indledningsvis er værdigrundlaget for Rønde Højskole og Efterskole blevet ændret i takt med, at sekulariseringen af samfundet har fundet sted i skolens 125 år lange historie.

Det er udtryk for, at et værdigrundlag er en dynamisk størrelse, som nødvendigvis må tage bestik af en tilsvarende dynamisk udvikling i det omgivende samfund. Og i 2013 – 116 år efter skolens etablering – var det tid til endnu en justering. Nu var udviklingen nemlig nået så langt, at tidligere tiders forskelle i skolesyn mellem Indre Mission og de grundtvigske var uden betydning for både højskole og efterskole.

Det opdaterede værdigrundlag fra 2013, der blev vedtaget enstemmigt i skolernes repræsentantskab, udgør nu fundamentet for den fortsatte udvikling af Rønde Højskole og Efterskole. Det understreger, at det grundtvigske skolesyn - og dermed livsoplysning på baggrund af et kristent menneskesyn - er basis i Rønde Højskole og Efterskoles virksomhed.

Denne sammenkædning er tydeligt skrevet frem i værdigrundlaget, der både fremhæver det grundtvigske skolesyn i kombination med faglighed og et værdibaseret kostskolefællesskab. Dannelse og uddannelse i en kombination, hvor det også vægtes, at skoleopholdet på både den ene og den anden skole skal have et højere formål. På den måde er skolerne på en gang både alternativ til og samarbejdspartner med det formelle uddannelsessystem. Dannelse og faglighed går hånd i hånd med kostskolefællesskabet. Og fagligheden forholder sig ikke blot til viden, men også til værdier og holdninger – og til det, der giver mening.

Transformation til en moderne verden

At det grundtvigske skolesyn nu er det fremherskende paradigme for skolevirksomheden for både højskole og efterskole, kalder imidlertid også på refleksioner over, hvordan dette konkret kan udmøntes i skolernes dagligdag. Eller udtrykt på en anden måde: Hvordan kan det grundtvigske skolesyn oversættes til en moderne verden så forskellig fra den, Grundt-



vig selv levede i?

I den sammenhæng er det værd at bemærke, at Grundtvigs tanker har præget vores samfund og vores tanker om demokrati gennem snart 200 år. Den oprindelige bekymring for menneskers manglende oplysning i forhold til at varetage et demokrati, og bekymring for de store skel i samfundet mellem fattige og rige, er på mange måder overvundet. Men nye skel er opstået i form af kulturelle, sociale, geografiske, økonomiske eller uddannelsesmæssige skel, der kan skabe afstand og misforståelser mellem mennesker. Og selv om manglen på viden synes overvundet her i 2022, er der opstået nye grupper af uoplyste på baggrund af Fake News og forskellige populistiske folkebevægelser, som tilsidesætter demokratiske processer.

Dermed er der fortsat en opgave i forhold til at skabe myndige borgere, der tager ansvar og løfter samfundet. Men samfundet er transformeret og trusselsbillederne - hvis man kan tillade sig at benytte sådan en betegnelse - er anderledes. Hvor angreb fra tyskerne på Grundtvigs tid var den største trussel, ser vi nu, at den største aktuelle udfordring er ansvaret for vores fælles Jord i forhold til klimaforandringer. Det er en enorm opgave, som måske kan løses, hvis vi kan danne hele verden til at forstå sig som en del af et ansvarligt fællesskab.

Dannelse og uddannelse med et højere formål

Højskolens opgave er altså forandret, men den eksisterer fortsat i relation til at oplyse om individets ansvarlighed for verden, mellem menneskelig forståelse, bæredygtighed

og fællesskaber lokalt, nationalt og ikke mindst globalt.

Opgaven kalder på netop det menneskesyn, som er Grundtvigs: At mennesket er et væsen, som kan forholde sig til sin egen eksistens, og som kan handle ud fra personlige, moralske og politiske grunde. Opgaven som højskole i 2022 er i særdeleshed at understøtte dette og at understøtte menneskers tro på, at de kan bidrage til en bedre verden.

Skolen som institution er en investering i fremtiden. De værdier, vi kan skabe i skolen, får betydning for fremtidens samfund og individer. Det rum for læring, udvikling og værdier, som højskole og efterskole kan skabe, er inspiration for det samfund og den fremtid, der skal komme. Og de højskoleelever og efterskoleelever, der fordyber sig i fagene og linjerne og fællesskabet her på skolen, kommer til at være en del af og præge fremtiden. Det er visionen for Rønde Højskole og Efterskole.

Vi har meget at glæde os over

I min afrunding vil jeg fremhæve, at vi alle her på og omkring Rønde Højskole og Efterskole kan glæde os over, at den samlede skole over år har udviklet sig til en skole med stor elevsøgning. Vi har over de seneste år fået indhentet store dele af renoveringsefterslæbet fra kriseårene i 0'erne, og vi har endda med en fælles indsats fået udbygget skolen med idrætshal og klasselokaler, renovering af hovedbygningen og øget dagligstuekapacitet mv.

Rønde Højskole og Efterskole er i dag en skole, som med afsæt i livsoplysning og et grundtvigsk skolesyn forholder sig til og stiller sig i tidens strømninger. Her går det godt.







Elevhistorie

Maja Eskelund

”Hvis du vil påvirke verden skal du forstå, hvordan økonomien fungerer.”

21-årige Maja har valgt Rønde Højskoles linjefag Business & Economics. Det skal bruges til at sætte retning i et studieliv, der skal rumme både økonomi og naturvidenskab.

Maja Eskelund fra Ribe valgte en stx-uddannelse med biologi, kemi og matematik, da hun skulle have sin ungdomsuddannelse. Et solidt valg med naturvidenskab. Så fik hun et arbejde på en grillbar, der slet ikke var hende. Det var det næste job derimod. Maja kom til at arbejde i en plastproduktion, og det var hun rigtig glad for.

”Det, jeg fik ud af det job, var en viden om, hvordan en organisation fungerer. Alt fra interaktionen mellem medarbejdere og ledelse,

det økonomiske perspektiv, og hvordan man for eksempel håndterede spild – det hele interesserer mig. Og jeg indså, hvor afgørende økonomien er for så mange ting og beslutninger,” fortæller Maja.

Genfinde sammenholdet

Maja valgte også at rejse i sit sabbatår. 16 lande på tre måneder på interrail med to veninder blev det til, indtil corona satte en stopper for planerne. Og efter et par år uden det store sociale liv på grund af pandemien begyndte Maja at overveje højskole.

”Jeg har været på efterskole og var rigtig glad for det, og på højskolen drømte jeg om at

genfinde det sammenhold og sociale liv, vi er blevet snydt for under nedlukningerne. Jeg søgte på forskellige højskoler, men Rønde Højskoles linjefag Business & Economics var klart det, der tiltalte mig mest. Jeg var meget i tvivl om, hvad jeg ville, men jeg var opsat på at bruge naturvidenskaben og blive klogere på økonomi og hvad man kan bruge den til – for hvis du vil påvirke verden skal du forstå, hvordan økonomien virker,” siger Maja.

Forskelligheder er en styrke

På højskolen er Maja mest optaget af økonomisk teori og på at komme i dybden med tingene. Inden hun startede havde hun været spændt på, om hun med sin naturvidenskabelige baggrund ville føle, at hun ikke passede ind blandt dem, der har en HHX-uddannelse. Heldigvis blev det ikke tilfældet.

”Jeg havde været spændt på, om det ville føles som et fjerde år på HHX, og om jeg ville være helt sat af. Men man kan ikke mærke, hvem af eleverne der har hvilken baggrund, selvom mange også har en mere samfundsfaglig baggrund. En del af eleverne, inklusiv mig selv, vidste ikke så meget om økonomi og business i forvejen, men det gør ikke noget. Det er tværtimod fedt, at vi kommer på grund af en fælles interesse og med mange forskellige baggrunde. Det skaber et fedt læringsmiljø. Business & Economics er virkelig for alle, og det er vigtigt for mig at understrege,” siger Maja.

Den konstruktive tvivl

Majas tvivl om uddannelsesvalget er der stadig – men hun oplever, at der er godt med tid, rum og støtte i højskolemiljøet til at finde sin egen vej, både ved hjælp af undervisningen og studievejledningen.

”Min store interesse er klima og miljø, og derfor skal jeg stadig finde vinklen i mit uddannelses- og arbejdsliv. Og jeg ved det ikke endnu. Jeg ved, jeg skal have økonomibrillerne på, og min lærer på business er virkelig god til at støtte op om det jeg vil. Han

kommer med ekstra litteratur, videnskabelige artikler om miljøøkonomi og CO₂-kvoter, og han er virkelig god til at sætte stort fokus på studievejledning og lytte til det, vi gerne vil, så det kan komme med i undervisningen. Han får en ide om, hvem vi er. Sammen med ham skal jeg finde vejen at gå,” siger Maja.

Indtil videre drømmer hun om en tværfaglig uddannelse med naturvidenskab og økonomi, og hun har overvejet uddannelsen Miljø og Fødevareøkonomi. Måske studere i Tyskland i en periode. Men helt sikker er hun ikke endnu.

”Jeg er helt sikkert stadig i undersøgelsesfasen. Og jeg er rigtig glad for den studievejledning, jeg får på højskolen i den proces. Det er rart at kunne fortælle om mine tanker og drømme, og læreren lytter, stiller spørgsmål og prøver at samle mine tanker. Så lige nu skal jeg bare lære og suge til mig, alt hvad jeg kan.”

Lærerportræt

Emma Præst



“Højskoleeleverne lærer, fordi det er interessant-
ikke fordi de er under pres.”

Emma Præst er underviser på Business & Economics på Rønde Højskole. For hende er det væsentlige i højskolens didaktik det at aflære gymnasiets præstationsræs.

En del af linjefaget Business og Economics er et fag, der hedder Privatøkonomi. Økonomi er ikke et fag, der er så udbredt i højskolen, men ifølge højskolelærer Emma Præst burde det være et fag for alle. Det er væsentligt for at kunne forstå, hvordan samfundets store linjer fungerer og hvad der ligger bag politiske modeller. Og mindst lige så vigtigt er det, at man kan navigere i sit eget liv. I faget lærer eleverne lige præcis de ting, som man ikke rigtig lærer andre steder.

“Det er enormt fedt at sidde med en flok unge mennesker og lave budgetter og forskudsopgørelser og alle de ting, som man ikke får et kursus i ellers. I faget jura taler vi blandt andet om lejekontrakter og om sociale medier – hele tiden noget, der er tæt på elevernes egen hverdag. Det er et problem, at vi som almindelige samfundsborgere ikke

forstår tallene, når man for eksempel taler om økonomisk råderum i det offentlige: hvordan bliver det udregnet, og hvor mange måder er der at gøre det på? Jeg ønsker, at eleverne skal komme bag om tallene, forstå implikationerne, aflæse nyhedsbilledet og kompleksiteten bag udregningerne,” siger Emma Præst.

Konstant præstationspres står i vejen for læring

Linjefaget Business & Economics er populært blandt de elever, der gerne vil ud og starte egen virksomhed, arbejde i politik eller finanssektoren eller på andre måder arbejde med de store hjul, der får samfundet til at køre. Eleverne kommer bredt omkring og beskæftiger sig med aktier, økonomisk politik, branding, marketing og sociale medier – og så er det vigtigt for Emma Præst at tage sine elever med på mange virksomheds- og uddannelsesbesøg, så de kan blive inspirerede og få svar på de mange spørgsmål, man har som kommende iværksætter og studerende. Og netop besøget på de forskellige uddannelser er vigtige, fordi højskoleeleverne

står et sted i livet, hvor de overvejer forskellige muligheder om fremtid og uddannelse.

”På en højskole fokuserer vi ikke så entydigt på målet, men på vejen derhen, og min tilgang til undervisning har altid været, at det er sjældent man kan måle, rapportere og sætte tal på, hvor meget klogere man er blevet. Vi lever i et samfund, hvor der er fokus på præstationer, og unge føler et konstant pres. Det kan stå i vejen for reel læring. Men på højskolen er det læring for læringens skyld. Vi beskæftiger os med det, som vi er nysgerrige på og ikke forstår. Vi forsøger at finde frem til den indre motivation, og har fokus på, hvordan vi sammen bliver klogere,” siger Emma Præst.

Skal akklimatiseres fra gymnasiet

Emma Præst oplever, at de unge i høj grad skal aflære nogle af de ting, de kommer med fra gymnasiet. Vigtigst af alt, at de ikke bliver målt og vejret på deres svar, og at det er okay at fejle eller være i tvivl. Og så er det også vigtigt for hende at arbejde med de gængse måder at fremlægge på, som minder for meget om gymnasiet. Her er plads til at formidle på den måde, eleven synes er fedt og for eksempel lave en podcast, en video eller nogle øvelser, de andre elever skal være med til.

”I starten, når de kommer, og jeg stiller dem et spørgsmål, så rækker de ikke hånden op, med mindre de er helt sikre på deres svar. Og det er noget, vi skal hjælpe eleverne med at aflære! Vi har brug for, at deres overvejelser og erfaring tæller med som vigtige elementer i undervisningen, så det bliver levende og vedkommende. Og langsomt begynder det at gå op for dem, at højskolen er et rum, hvor man godt må fejle, prøve sig selv af, have en anden holdning end den gængse eller ikke have et færdigt eller perfekt svar. Selvfølgelig skal de også udfordres, men højskolen er et trygt rum at gøre det i,” siger Emma Præst.

Et nødvendigt laboratorium

Og netop her bliver højskoleopholdet en væsentlig del af det, Emma Præst kalder reel vejledning. For selvfølgelig er et universitetsstudie en del af en bestemt tradition og måde at lære på, som eleverne skal kende. Men en del er også selvstudium- og her skal man kunne arbejde med sin indre motivation og den afklaring, der kommer af at have andre at spejle sig i.

”Det er enormt vigtigt for mig, at de får et indblik i, hvad det vil sige at studere. Men man skal også forstå, at ikke alle trives med hovedet nede i en bog. For hvad er de drevet af? Jobbet, der venter? Uddannelsen? Penge, prestige, andres forventninger? Her vil jeg levere levende undervisning med plads til kreativitet og forskellighed. Et laboratorium, hvor man kan afprøve former og indhold. Og så tror jeg, det er vigtigt, at jeg selv er ung og kommer lige fra den verden, de kigger ind i. Jeg ønsker at præsentere eleverne for, hvordan et studieliv kan se ud efter højskolen og hjælpe dem med at træffe et valg. De skal reflektere over, hvorfor de vælger og tænker som de gør, når det kommer til uddannelse. Og så er det vigtigt, at de forholder sig åbent overfor eventuelle nye veje at gå,” siger Emma Præst. ”Netop indre motivation kan man være med til at fodre og skabe i et højskolerum. Og så er det fedt at opleve, at eleverne har så mange forskellige baggrunde, hvor de inspirerer hinanden. På højskolen vil de pludselig 117 forskellige ting, og så inspirerer de hinanden. De kan standse op der, hvor vi synes, der er liv og energi, fordi der ikke er en pensumplan.”



Valgfag: Rejser med frivilligt arbejde

Emma rejste ud i verden alene: ”Jeg er glad for, at jeg tog chancen!”

Jordemoder Emma var frivillig på børnehjem i Ghana efter sit højskoleophold. Hun lavede blandt andet fødselsforberedelse i små landsbyer.

Da Emma Wollesen tog på Rønde Højskole var det med det sigte at blive optaget på jordemoderuddannelsen gennem linjefaget Sygepleje & Medicin. Men på højskolen blev hun opmærksom på muligheden for at rejse med frivilligt arbejde. Her fik hun hjælp til at planlægge sin rejse både praktisk og med at reflektere over sine mål med rejsen.

Fødselsforberedelse for lokale kvinder

”Jeg rejste med organisationen UNITED, og deres søster-organisation var HardtHaven Children’s Home, hvor jeg valgte at blive frivillig i fire måneder sammen med volontører fra forskellige andre lande. Børnehjemmet lå i landsbyen Kpando, som jeg brugte som base, og derfra tog jeg rundt til små landsbyer og lavede fødselsforberedelse, og jeg hjalp til på børnehjemmet med praktiske opgaver såsom at male, lave lektier og lege med børnene. Det var fantastiske fire måneder, og jeg var rigtig glad for den forberedelse, jeg fik på højskolen” siger Emma.

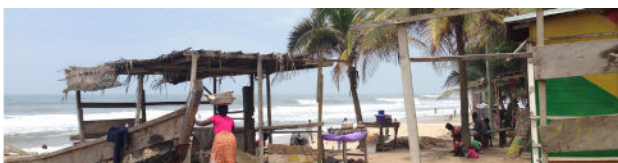
Relevant for jordemoderstudiet

Ud over sit arbejde på børnehjemmet lavede Emma også førstehjælpskurser på det lokale gymnasium. Hun fik også mulighed for at besøge det lokale hospitals fødegang et par gange om ugen for at observere. Alt sammen noget, der var meget relevant for det jordemoderstudie, Emma gerne ville ind på. Undervisningsmaterialet var udarbejdet af danske jordemødre og hollandske sygeplejesker, som også havde været på besøg i organisationen.

Har lært meget om sig selv

Men rejsen betød ikke kun hårdt arbejde.

"Jeg var selvfølgelig også rundt på små weekendture med de andre frivillige, hvor vi så den skønne natur og seværdigheder. Og efter mit ophold i Ghana tog jeg til Zanzibar, inden min tur gik over til Brasilien, hvor jeg har boet for nogle år tilbage som udvekslingsstudent. Jeg rejste i alt i 6 måneder, og jeg har lært fantastisk meget om mig selv! Det var meget spændende at skulle rejse alene, men jeg er glad for, at jeg tog chancen. Mit motto var lidt: 'jeg kan jo altid rejse hjem igen, hvis ikke jeg vil rejse alene mere – eller finde en rejsemakker på turen.' I dag er Emma uddannet jordemoder.



Billeder fra sommerkurserne 2022



Golf & Højskole

I år har vi afholdt sommerkurset Golf & Højskole for allerførste gang. I løbet af ugen fik kursisterne fornøjelsen af at prøve kræfter med nogle af Djurslands smukkeste golfbaner - hele herligheden kombinerede vi med højskoleoplevelsen.



Det nyeste skud på stammen over sommerkurser her på Rønde Højskole er Golf & Højskole. I uge 27 bød vi det første hold kursister velkommen.

Ugen bød på rigelige udfordringer af kursisternes golfkompetencer på alle niveauer. Det blev øvet slagtekniske, taktiske og mentale udfordringer.

Vi var bl.a. på besøg på golfbanerne ved Kalø, Norddjurs, Ebeltøft, Grenaa og Lübker. De alsidige golfoplevelser blev kombineret med en uge der emmede af højskoleliv og fællesskab med spændende foredrag, bl.a. af ironman på ét ben, Gert Rune med MOTIVATION om at gå hele vejen.



Vi glæder os at afholde kurset igen i 2023.

2023 byder også på det helt nye kursus Smag på Djursland. Hvor vi dykker ned i lokale, bæredygtige og gastronomiske oplevelser.

Beretning fra Rønde Højskole og Efterskoles 125 års jubilæum

Dagen, som vi længe havde set frem til, kom endelig – den 7. maj holdt vi fest på Rønde Højskole og Efterskole. Med en højskole og en efterskole i vækst, der udvikler sig i takt med samfundet og ungdommen, er det ingen sag at fylde år. Dagen blev fejret med reception, hvor huset blev fyldt med samarbejdspartnere, tidligere elever, medarbejdere og folk fra vores lokalområde. Vi sang vores nye jubilæumssang og klassikere fra højskolesangbogen, havde besøg af Svend Brinkmann med foredraget "Hvad er et menneske?", hørte taler, viste rundt, spiste lækker mad og afslørede det nye jubilæumsskrift, hvor vores 125 års historie bliver fortalt.

Dagen blev rundet af med en fest for alle medarbejdere, der hver og en har arbejdet benhårdt for den fremgang vi oplever. Sikke en god lørdag!





Det ligger og venter

125 års jubilæumssang

1. Det ligger og venter,
det liv, der vil leves,
det liv, der er større end dig.
Se op, og se udad
og søg horisonten
og tro, at der findes en vej.

2. En vej, der begynder,
hvor tusinde hænder
ta'r fat i hinanden og vil,
at verden må åbnes
så alle kan ånde
og friheden sættes i spil.

3. I spil for det fælles,
der binder os sammen
og frit lader hjerterne tro
på det, der behøves:
at kærlighed øves,
så livet må blomstre og gro.

4. Ja, gro og slå rødder
i jorden, vi står på,
i det som er hér lige nu,
i det, som vi skylder
hinanden at skærme
og værne mod ondskab og gru.

5. Det ligger og venter,
det nu, der skal leves.
Se himlen, der hvælver sig blå.
Se den som et løfte
om, det som vi sammen
må tro, vi kan gribe og få.

Tekst: Peder Korsbæk Madsen, 2022

Melodi: Marianne Søgaard, 2022



